

پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی براساس رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والدین

فرزانه پوررضی^۱، زهرا نقش^{۲*}، قربان همتی‌علمدارلو^۳، محمدرضا بردیده^۴

چکیده

مقدمه: یکی از متغیرهایی که قبل از آغاز زندگی زناشویی مورد توجه بوده و با عملکردی بعدی زوج‌ها رابطه دارد، ملاک‌های همسرگزینی است. هدف پژوهش حاضر پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی جوانان در آستانه ازدواج براساس رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والدین بود.

روش پژوهش: روش پژوهش توصیفی-همبستگی و جامعه آماری کلیه دانشجویان ۱۸ تا ۳۰ ساله در آستانه ازدواج دانشگاه‌های شهر شیراز و والدین آنها بودند که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تعداد ۳۰۰ نفر از آنها انتخاب و توسط مقیاس رضامندی زوجیت افروز؛ مقیاس محبوبیت والدین اسدی و افروز؛ و پرسشنامه اولویت‌بخشی ملاک‌های همسرگزینی رفاهی (۱۳۸۷) مورد ارزیابی قرار گرفتند. داده‌های پژوهش با استفاده از نرم افزار SPSS و به روش همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها: یافته‌ها نشان داد بین تمام مؤلفه‌های رضامندی زوجیت و محبوبیت والدین با ملاک‌های همسرگزینی محتوایی و فرایندی رابطه مثبت معنادار ($p < 0/05$) وجود دارد. همچنین یافته‌های حاصل از تحلیل رگرسیون نشان داد سه مؤلفه امور مالی و فعالیت‌های اقتصادی، روش فرزندپروری، و محبوبیت مادر بهترین پیش‌بینی‌کننده ملاک محتوایی و مؤلفه‌های محبوبیت مادر، احساس و رفتار معنوی، و رفتارهای ارتباطی و اجتماعی بهترین پیش‌بینی‌کننده ملاک همسرگزینی فرایندی بودند. **نتیجه‌گیری:** نتایج نشان داد عملکرد خانواده به ویژه رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والدین نقش ویژه در ملاک‌های همسرگزینی جوانان دارند.

واژه‌های کلیدی: رضامندی زوجیت؛ محبوبیت متقابل والدین؛ ملاک‌های همسرگزینی

تاریخ پذیرش نهایی: ۱۴۰۳/۱۱/۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۹/۲۴

استناد: پوررضی فرزانه، نقش زهرا، همتی‌علمدارلو قربان، بردیده محمدرضا. پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی براساس رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والدین، خانواده و بهداشت، ۱۴۰۴؛ ۱۵(۲): ۲۵-۱۱

^۱ دانشجوی دکتری سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه تهران، پردیس بین‌المللی کیش. F.Purazi@gmail.com

^۲ دانشیار گروه روانشناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. (نویسنده مسئول): Z.Naghsh@ut.ac.ir، تلفن: ۰۹۱۲۳۳۹۶۱۵۶

^۳ استاد گروه روانشناسی و آموزش کودکان استثنایی، دانشگاه شیراز، شیراز، ایران. ghemati@shirazu.ac.ir

^۴ استادیار گروه روانشناسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد فیروزآباد، فیروزآباد، ایران. mbardideh@yahoo.com

مقدمه:

ازدواج^۱ مقدس‌ترین و پیچیده‌ترین رابطه میان دو انسان از دو جنس مخالف است که ابعاد وسیع و عمیق و هدف‌های متعددی دارد. زوجیت بنیادی است که خلقت الهی مبتنی بر آن است و قانونی است عمومی که گستره هستی را دربرگرفته است (۱). آنچه در خلقت انسان اصالت دارد، زوجیت است نه مجرد و تنها زیستن (۲)؛ ازدواج به‌عنوان یک امر ارزشی در اخلاق، شرع و عرف دارای جایگاه والایی است و به‌عنوان یک سنت دیرپای حسنه در کلام الهی، به وجود آورنده مطمئن‌ترین و آرام‌ترین رابطه‌ها و آغازگر زندگی همراه با سعادت و خوشبختی است (۳). به‌طورکلی ازدواج، پیوند دو شخصیت است با حفظ نسبی استقلال هر یک از زن و شوهر، برای همکاری متقابل، نه از بین بردن یک شخصیت به خاطر تکمیل خواسته‌های دیگری (۴). عوامل بسیار زیادی در یک ازدواج موفق دخالت دارند که از آن جمله می‌توان به نقش عوامل اجتماعی، اقتصادی، خانوادگی و فردی (۵) به ویژه ملاک‌های فرد برای انتخاب همسر، میزان رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والد-فرزند اشاره نمود.

ازدواج هوشمندانه و مطلوب با معیارها و ملاک‌های همسرگزینی صحیح صورت می‌پذیرد (۶). همسرگزینی^۲ فرایندی است شامل بررسی و سنجش ویژگی‌ها و جایگاه همسر مطلوب آینده از جنبه‌های گوناگون مانند ویژگی‌های ظاهری، درآمد، جایگاه اقتصادی-اجتماعی، سطح تحصیلات، جایگاه شغلی و جایگاه خانوادگی؛ به‌طوری‌که مجموعه‌ی این ویژگی‌ها رفتار انتخاب همسر را شکل می‌دهند (۷). همسرگزینی امری ظریف و پویاست که توفیق آن مستلزم توجه به معیارهای مناسب است (۸). انتخاب صحیح همسر به تشکیل خانواده سالم و انسجام اجتماعی می‌انجامد که نخستین محیط برای اجتماعی کردن افراد است (۹)؛ و در حالت عکس آن یعنی انتخاب ناصحیح همسر، نهاد خانواده برخلاف کارکرد مثبت مورد انتظار آن منشاء نزاع و تربیت فرزندان منحرف و سرخورده می‌شود (۱۰). انتخاب صحیح همسر نیز به آرامش می‌انجامد که در این راستا افروز (۱) بیان می‌دارد همسران دل‌آرام و آرامش‌گر در نمایش شکوه همسری با بهره‌مندی از جانمایه‌های محبت، این غنی‌ترین سرمایه‌های هستی و خوشایندترین رابطه‌ها، از گیراترین کشش‌های روانی و قوی‌ترین جاذبه‌های رفتاری در زندگی خانوادگی خود برخوردارند.

یکی از متغیرهای تاثیرگذار بر همسرگزینی مطلوب جوانان، جو خانوادگی به ویژه رضامندی زوجیت^۳ والدین است (۱۱). رضامندی زوجیت سازه‌ایست بسیار پیچیده که می‌توان آن را رضایت متقابل زن و شوهر از جاذبه‌های روانی جنسی یکدیگر (۱۲) و برخورداری از بیشترین احساس آرامش و امنیت روانی در زندگی مشترک دانست (۱۳). هالفورد (۱۴) رضامندی زوجیت را حالتی روحی تعریف می‌کند که مزایا و هزینه‌های ادراک شده فرد از ازدواج با یک شخص را خاص منعکس می‌کند. به عبارتی دیگر رضامندی زوجیت یعنی انطباق بین انتظاراتی که فرد از زندگی زناشویی دارد و آنچه که در زندگی‌اش تجربه می‌کند و این شامل احساس رضایت و لذت تجربه‌شده زن و شوهر در هر زمانی است که همه جنبه‌های ازدواجشان را در نظر می‌گیرند (۱۵). این فرایند تکاملی در اثر سازگاری زوجین، انطباق سلیقه‌ها، شناخت صفات شخصیتی، ایجاد قواعد رفتاری و شکل‌گیری الگوهای جدید در طول زندگی و در ابعاد مختلف زندگی مشترک به وجود می‌آید (۱۶). رضامندی با زندگی شاد و طولانی زوجین و نیز سلامت عمومی افراد همبستگی دارد (۱۷). رضامندی زوجیت یکی از عوامل تعیین‌کننده ثبات و تکامل نسلی خانواده و نیز پیش‌بینی‌کننده سلامت روان همسران و فرزندان است (۱۸). سلامت عاطفی و روانی افراد در جامعه در گرو سلامت خانواده و سلامت خانواده وابسته به سلامت و کیفیت رابطه زن و شوهر است؛ روانشناسان و پژوهشگران حوزه خانواده، رضایت زناشویی را اعمال اصلی آرامش روانی و تکامل اعضای خانواده برشمرده‌اند (۱۹)، پژوهش‌های اخیر نشان‌دهنده رابطه بین سلامت خانواده اصلی (۲۱، ۲۲)، تعارضات و طلاق زوجین (۲۳، ۲۴) و سبک‌های

۱ . marriage

۲ . spouse selection

۳ . marital satisfaction

دلبستگی (۲۵) با ملاک‌های همسرگزینی فرزندان است. آکپا، نداشیرو فلورنس و دادا^۱ (۲۶) در پژوهشی به نقش قابل توجه والدین بر انتخاب همسر در میان جوانان نیجریه اشاره نمودند. نتایج پژوهش چن، لین، لو و چانگ^۲ (۲۷) نشان دهنده نقش حیاتی پدر و مادر بر ازدواج رضایت‌بخش فرزندان نوجوان است؛ وقتی والدین شریک رضایت‌بخشی هستند، فرزندان نوجوان بهتر رشد می‌کنند؛ این یافته‌ها به صورت بالقوه نشان می‌دهند که بهزیستی ممکن است از نسلی به نسل دیگر منتقل شود.

در کنار رضامندی زوجیت والدین متغیر درونفردی محبوبیت متقابل والدین^۳ نیز می‌تواند ارتباط تنگاتنگی با همسرگزینی مطلوب فرزندان داشته باشد. محبوبیت به جایگاه و موقعیتی اطلاق می‌گردد که فرد در نزد دیگران دارد و به خاطر آن مورد احترام قرار می‌گیرد و بیانگر ارزش، احترام و منزلتی است که برای فرد از سوی خانواده و جامعه در نظر گرفته می‌شود (۲۸). محبوبیت، یعنی دیگران از بودن با ما احساس خرسندی کنند. وقتی احساس محبوب بودن کنیم، نیاز به تعلق و دلبستگی ما تأمین می‌شود (۲۹). میل به محبوبیت یک نیاز ذاتی است و همه انسان‌ها دوست دارند که مورد احترام و علاقه‌ی دیگران باشند (۳۰) به‌عبارتی دیگر والدین به ویژه والدین محبوب با توجه به نقش کلیدی که در خانواده دارند، قابلیت اثرگذاری از جوانب گوناگون بر فرزندان خود را دارند (۳۱)، بنابراین خانواده با فراهم آوردن امکانات، شرایط، و بسترهای لازم می‌تواند از جوانب متفاوت موجبات رشد، توسعه و تعالی فرزندان را در ابعاد مختلف نظیر معیارهای مناسب همسرگزینی و ازدواج مطلوب فراهم کند (۳۲). آتاکیلیت^۴ (۳۳) در پژوهشی نشان داده خانواده، اخلاق و رفتار و محبوبیت والدین به عنوان معیارهای انتخاب همسر و فرآیندهای اعمال نامزدی نیز نقش کلیدی دارد.

نظر به اهمیت امر ازدواج و لزوم تشکیل خانواده به منظور دستیابی به آرامش، رشد، کمال و تعالی نفس و تأمین نیازهای عاطفی، جنسی، ارتباطی، اجتماعی، و روانشناختی جوانان و نیز کشف عوامل و موانع فردی، اجتماعی و خانوادگی موثر در همسرگزینی مطلوب لزوم انجام پژوهش حاضر تبیین می‌گردد. وجه تمایز پژوهش حاضر با پژوهش‌های پیشین، تمرکز همزمان بر مؤلفه‌های فردی، معنوی و خانوادگی در نگرش به ازدواج است. نقش خانواده به ویژه عملکردی والدین در روابط بین فردی، تعامل احساسی، مدیریت هیجانات، حل مسائل، مدیریت مسائل اقتصادی، اوقات فراغت و باورها و احساسات معنوی؛ بعلاوه محبوبیت و علاقه قلبی فرزندان نسبت به والدین، کانون توجه و بررسی پژوهش حاضر قرار گرفته است. با توجه به نقش، اهمیت و تاثیر خانواده اصلی بر فرایند همسرگزینی جوانان در آستانه ازدواج؛ پژوهشگران به دنبال پاسخگویی به این سوال هستند که آیا ملاک‌های همسرگزینی براساس رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والدین قابل پیش‌بینی است؟

روش پژوهش:

پژوهش حاضر جزء پژوهش‌های کمی است که از نظر اجرا کتابخانه‌ای و میدانی و از لحاظ تحلیل جزء پژوهش‌های توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری پژوهش کلیه دانشجویان ۱۸ تا ۳۰ ساله در آستانه ازدواج دانشگاه‌های شهر شیراز و والدین آنها بودند که به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای تعداد ۳۰۰ نفر از آنها انتخاب و مورد ارزیابی قرار گرفتند. بدین صورت که شهر شیراز را به ۳ منطقه جغرافیایی شرق، مرکز و غرب تقسیم کرده و تمام دانشگاه‌های دولتی، آزاد، پیام‌نور، فرهنگیان، غیرانتفاعی و علمی‌کاربردی و صنعتی را لیست کردیم و از هر منطقه به صورت تصادفی ۲ دانشگاه انتخاب، آنگاه دانشگاه‌های مذکور را بر اساس تعداد گروه‌های آموزشی مورد بررسی قرار داده و از هر دانشگاه سه گروه را به صورت تصادفی انتخاب و از هر گروه ۱۸ نفر به صورت دردسترس مورد ارزیابی

۱ . Akpa, Kolo, Florence & Dada

۲ . Chen, Lin, Lu & Chang

۳ . mutual popularity of parents

۴ . Atakilil

قرار گرفتند. مجموع شرکت‌کنندگان ۳۲۴ دانشجو بودند که به دلیل ناقص بودن تعدادی از پرسشنامه‌ها در نهایت ۳۰۰ پرسشنامه مورد تحلیل قرار گرفت. پرسشنامه‌های ملاک‌های همسرگزینی و محبوبیت والدین توسط دانشجویان و پرسشنامه رضامندی زوجیت توسط والدین آنها تکمیل گردید. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بود از: ۱. سن ۱۸ تا ۳۰ سال شرکت‌کنندگان ۲. تمایل به شرکت در پژوهش ۳. مجرد بودن ۴. عدم طلاق والدین؛ و معیارهای خروج از پژوهش نیز عبارت بود از: ۱. ناقص بودن پاسخ‌ها، ۲. عدم تکمیل پاسخ‌نامه توسط والدین. در نهایت داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار SPSS و به روش همبستگی پیرسون و رگرسیون گام‌به‌گام مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. ابزار پژوهش عبارتند از:

۱. **مقیاس رضامندی زوجیت افروز (۱۳):** این مقیاس جهت ارزیابی میزان رضایت زوجین و برای فرهنگ ایرانی توسط افروز در سال ۱۳۸۷ تهیه و در سال ۱۳۸۹ در تهران هنجاریابی شد. این مقیاس ۱۱۰ ماده دارد که رضایت همسران را در مقیاس چهار درجه‌ای لیکرت از ۱ (کاملاً مخالف) تا ۴ (کاملاً موافق) می‌سنجند. بیشتر در این آزمون نشان‌دهنده رضایت زناشویی بالاتر است. این مقیاس از ۱۰ خرده مقیاس مطلوب اندیشی^۱ همسران، رضایت زناشویی، رفتارهای شخصی^۲، رفتارهای ارتباطی و اجتماعی^۳، روش حل مسئله، امور مالی و فعالیت‌های اقتصادی، احساس و رفتار معنوی، رضایت فرزندپروری^۴، اوقات فراغت و تعامل احساسی^۵ تشکیل شده است که جهت ارزیابی و سنجش مؤثر رضایت زناشویی استفاده می‌شود، که با رویکردهای جدید و بستر فرهنگی جامعه اسلامی- ایرانی مطابقت بالایی دارد. به منظور بررسی همسانی درونی این مقیاس از ضریب آلفای کرونباخ^۶ استفاده شده است. ضرایب همسانی درونی کل آزمون ۰/۹۵ و ضرایب خرده مقیاس‌ها بین ۰/۸۶ تا ۰/۹۴ را نشان داد که مقیاس دارای همسانی درونی مطلوب و مناسب و قابل اجرا برای بررسی رضایت همسران است. ضریب پایایی بازآزمایی ۰/۷۹ نیز حاکی از پایایی و همسانی درونی بالای این مقیاس است. روایی همگرایی^۷ این مقیاس نیز با استفاده از پرسشنامه رضایت زناشویی انریچ^۸ همبستگی ۰/۴۳ را نشان داد که در سطح ۰/۰۰۱ معنادار است، لذا با ۹۹ درصد اطمینان همبستگی مشاهده شده بین این دو مقیاس معنادار است (۱۳). در پژوهش حاضر پایایی آزمون به روش آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۸۹ به دست آمد.

۲. **مقیاس محبوبیت والدین اسدی و افروز (۲۸):** این مقیاس در سال ۱۳۹۲ توسط اسدی و افروز تهیه شد که دارای ۳۵ گویه به منظور بررسی محبوبیت پدر و ۳۵ گویه به منظور بررسی محبوبیت مادر در نزد فرزندان است. محبوبیت والدین در این مقیاس به منظور سنجش میزان محبوبیت والدین نزد فرزندان خود تهیه شده است و در یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت (از ۱ کاملاً موافقم تا ۵ کاملاً مخالفم) نمره‌گذاری می‌شود. اسدی و افروز ضریب آلفای کرونباخ را برای این مقیاس برابر با ۰/۷۴ گزارش کرده است. همچنین مهدوی، افروز، غلامعلی لواسانی و نقش (۲۸) در پژوهش خود با اجرای این مقیاس بر روی یک گروه ۱۰۰ نفری، ضریب آلفای کرونباخ را برای این مقیاس ۰/۶۳ گزارش کردند. در پژوهش حاضر برای بررسی پایایی ابزار از آزمون آلفای کرونباخ استفاده کرده اند که مقدار ۰/۷۸ برای محبوبیت پدر و آلفای ۰/۸۱ برای محبوبیت مادر به دست آمد.

۱ . positive-thinking

۲ . behavioral

۳ . supportive-social

۴ . parenting

۵ . interaction

۶ . Cronbach's alpha coefficient

۷ . convergent validity

۸ . communication and happiness (ENRICH)

۳. پرسشنامه اولویت‌بخشی ملاک‌های همسرگزینی: این پرسشنامه توسط رفاهی، ثنایی‌ذاکر، شفیع‌آبادی و شریفی (۳۴) طراحی شده است. هدف این پرسشنامه شناسایی ملاک‌های همسرگزینی و اولویت‌بخشی آنها در انتخاب همسر است. این پرسشنامه دارای ۲۲ سؤال و شامل دو بخش ملاک‌های محتوایی (۱۱ سؤال) و ملاک‌های فرآیندی همسرگزینی (۱۱ سؤال) بود. منظور از ملاک‌های محتوایی، ویژگی‌های روانشناختی فردی و خانوادگی شامل سن، تحصیلات، شغل و درآمد، سلامت روانی و جسمانی، قومیت و عقاید فرد است که فرد به همراه دارد و ملاک‌های فرآیندی نیز به مجموعه کنش‌هایی همچون درک طرف مقابل، مهارت‌های ارتباطی، مهارت‌های کنارآمدن، مهارت‌های حل مسأله و انعطاف‌پذیری اطلاق می‌گردد که موجب سازمندی سیستم خانواده می‌شوند. این پرسشنامه با مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از بسیار بی‌اهمیت (نمره ۱) تا بسیار مهم (نمره ۵) نمره‌گذاری می‌شود. رفاهی و همکاران (۳۴) در پژوهشی پرسشنامه اولویت‌بخشی ملاک‌های همسرگزینی را بر روی ۵۴۳ زوج به عنوان گروه نمونه اجرا کرد و با استفاده از روش‌های روان‌سنجی کلاسیک و تحلیل عاملی اکتشافی با روش مؤلفه اصلی مورد هنجاریابی قرار داد. با استفاده از روش تحلیل عاملی با روش مؤلفه‌های اصلی و چرخش واریماکس، روایی سازه پرسشنامه در دو عامل محتوایی و فرآیندی تبیین کننده ۷۵٪ واریانس کل پرسشنامه بود. همچنین نتایج آلفای کرونباخ پایایی ملاک‌های محتوایی ۰/۸۹، ملاک‌های فرآیندی ۰/۷۵ و ملاک‌های همسرگزینی ۰/۸۳ به دست آمد که مورد تایید می‌باشد. در پژوهش حاضر به منظور بررسی پایایی آزمون از آلفای کرونباخ استفاده شد که مقدار آلفای برای کل آزمون برابر ۰/۸۵ و نیز برای ملاک‌های محتوایی ۰/۷۹، و ملاک‌های فرآیندی ۰/۸۳ به دست آمد.

یافته‌ها:

یافته‌های حاصل از اطلاعات جمعیت‌شناختی شرکت‌کنندگان نشان داد از بین ۳۰۰ شرکت‌کننده ۷۸/۳ درصد دختر و ۲۱/۶۷ درصد پسر بودند؛ در خصوص والدین نیز ۴۳/۶۷ درصد پدران و ۵۶/۳۳ درصد مادران بودند. یافته‌ها همچنین نشان داد ۶۸/۳۳ درصد دانشجویان بین ۱۸ تا ۲۱ سال، ۲۵/۳۳ درصد بین ۲۲ تا ۲۶ سال و نیز ۷/۶۷ درصد بین ۲۷ تا ۳۰ سال سن داشتند. در خصوص سن والدین آنها نیز نتایج نشان داد ۶/۳۳ درصد زیر ۴۰ سال، ۳۳/۶۷ درصد بین ۴۱ تا ۵۰ سال، ۴۳/۶۷ درصد بین ۵۱ تا ۶۰ سال و نهایتاً ۱۲/۳۳ درصد والدین بالای ۶۰ سال سن داشتند. یافته‌های مربوط به تحصیلات نشان داد ۲۱ درصد شرکت‌کنندگان دانشجوی کاردانی، ۶۹/۳۳ درصد دانشجوی کارشناسی و نیز ۹/۶۷ درصد دانشجوی فوق‌لیسانس بودند. در خصوص والدین آنها نیز تحصیلات ۸/۶۷ آنها ابتدایی، ۲۶/۶۷ درصد سیکل، ۴۶/۳۳ درصد دیپلم، ۱۲/۶۷ درصد لیسانس، و نهایتاً تحصیلات ۵/۶۸ درصد از والدین فوق‌لیسانس و بالاتر بود. اطلاعات مربوط به اشتغال شرکت‌کنندگان نیز نشان داد از بین ۳۰۰ شرکت‌کننده ۱۹/۶۷ درصد از آنها شاغل و ۸۰/۳۳ درصد از آنها صرفاً محصل بودند. جهت بررسی نرمال بودن توزیع متغیرها از ضریب چولگی و ضریب کشیدگی استفاده شد که در این مطالعه قدرمطلق ضریب چولگی و کشیدگی به ترتیب کمتر از ۳ و ۱۰ به دست آمد که بیانگر بهنجار بودن متغیرهاست. همچنین به منظور انجام رگرسیون لازم است عدم همخطی بودن متغیرهای مستقل تایید گردد؛ در این خصوص آزمون عدم همخطی بودن متغیرهای مستقل نشان داد مقدار عامل افزایش واریانس^۱ برای متغیر رضامندی زوجیت ۲/۲۷۹ و محبوبیت والدین ۲/۱۳۲ است که مقدار این نمره در هر دو متغیر مستقل کمتر از ۵ به دست آمده که در حد مطلوب و قابل قبول است.

جدول ۱. همبستگی بین رضامندی زوجیت و محبوبیت والدین با ملاک‌های همسرگزینی

متغیرهای مستقل	ملاک‌های همسرگزینی
----------------	--------------------

ملاک	ملاک محتوایی	ملاک فرایندی
مطلوب اندیشی همسران	۰/۴۰**	۰/۳۸**
رضایت زناشویی	۰/۳۸**	۰/۳۰**
رفتارهای شخصی	۰/۳۰**	۰/۲۸**
رفتارهای ارتباطی و اجتماعی	۰/۳۲**	۰/۴۷**
روش حل مسأله	۰/۳۱**	۰/۴۶**
امور مالی و فعالیت های اقتصادی	۰/۵۱**	۰/۴۵**
احساس و رفتار معنوی	۰/۳۸**	۰/۵۱**
روش فرزندپروری	۰/۵۰**	۰/۳۰**
اوقات فراغت	۰/۲۶**	۰/۲۹**
تعامل احساس	۰/۳۵**	۰/۳۸**
محبوبیت والدین (نمره کلی)	۰/۲۴**	۰/۳۳**
محبوبیت مادر	۰/۴۹**	۰/۵۷**
محبوبیت پدر	۰/۲۸**	۰/۳۷**

چنانچه جدول فوق نشان می‌دهد بین تمام مؤلفه‌های رضامندی زوجیت با ملاک‌های محتوایی و فرایندی همسرگزینی رابطه مثبت معنادار ($P < 0/05$) وجود دارد. همچنین بین محبوبیت کلی و مؤلفه های آن با ملاک فرایندی و محتوایی همسرگزینی رابطه مثبت معنادار ($P < 0/05$) وجود دارد.

جدول ۲. یافته‌های حاصل از تحلیل رگرسیون در پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی محتوایی

متغیرهای	همبستگی	ضریب تعیین	نسبت F	ضرایب رگرسیون (B) و (β)		
پیش‌بین	چندگانه	RS	احتمال P	۱	۲	۳
امور مالی	۰/۵۷۰	۰/۳۲۵	F=۱۴۳/۴۳۵	B=۰/۹۲۳		
و فعالیت های			P<۰/۰۰۱	β=۰/۵۷۰		-
اقتصادی				t=۱۱/۹۷۶		
				p=۰/۰۰۱		
روش				B=۱/۳۹۲	B=۰/۸۷۱	-
فرزندپروری	۰/۵۹۹	۰/۳۵۹	F=۸۳/۲۹۵	β=۰/۸۶۰	β=۰/۳۴۴	
			P<۰/۰۰۱	t=۹/۹۷۶	t=۳/۹۹۵	
				p=۰/۰۰۱	p=۰/۰۰۱	
محبوبیت				B=۱/۱۰۸	B=۱/۲۴۵	B=۰/۴۸۴
مادر	۰/۶۱۵	۰/۳۷۸	F=۵۹/۹۹۸	β=۰/۶۸۴	β=۰/۴۹۳	β=۰/۳۴۰
			P<۰/۰۰۱			

$t=۲/۹۹۱$	$t=۵/۰۰۳$	$t=۶/۶۱۷$
$p=۰/۰۰۱$	$p=۰/۰۰۱$	$p=۰/۰۰۱$
آزمون دوربین- واتسون (DW) ۱/۶۹۵ نتیجه: عدم خودهمبستگی سریالی خطاها		

چنانچه در جدول فوق مشاهده می‌گردد در گام اول امور مالی و فعالیت های اقتصادی، در گام دوم روش فرزندپروری، و در گام سوم محبوبیت مادر بهترین پیش‌بینی‌کننده ملاک محتوایی همسرگزینی بودند. بنابراین می‌توان به یک معادله پیش‌بین با ترکیب سه متغیر پیش‌بین دست یافت که بر این اساس ضریب همبستگی چندگانه برای ترکیب خطی متغیرهای پیش‌بین برابر با $MR=۰/۶۱۵$ و $RS=۰/۳۷۸$ می‌باشد که در سطح $P<۰/۰۰۱$ معنادار است. مقدار آماره دوربین-واتسون نیز در اینجا برابر با ۱/۶۹۵ است و بدین معناست که خطاها خود-همبستگی سریالی ندارند.

جدول ۳. یافته‌های حاصل از تحلیل رگرسیون در پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی فرایندی

متغیرهای پیش‌بین	همبستگی چندگانه MR	ضریب تعیین RS	نسبت F احتمال P	ضرایب رگرسیون (B) و (β)		
				۱	۲	۳
محبوبیت مادر	۰/۵۱۰	۰/۲۶۰	$F=۱۰۴/۷۶۱$ $P<۰/۰۰۱$	$B=۱/۴۰۳$ $\beta=۰/۵۱۰$ $t=۱۰/۲۳۵$ $p=۰/۰۰۱$	-	-
احساس و رفتار معنوی	۰/۵۷۲	۰/۳۲۷	$F=۷۲/۱۷۹$ $P<۰/۰۰۱$	$B=۲/۵۶۹$ $\beta=۰/۹۳۴$ $t=۱۰/۲۲۴$ $p=۰/۰۰۱$	$B=۰/۸۹۶$ $\beta=۰/۴۹۷$ $t=۵/۴۳۷$ $p=۰/۰۰۱$	-
رفتارهای ارتباطی و اجتماعی	۰/۶۳۳	۰/۴۰۱	$F=۶۶/۰۷۹$ $P<۰/۰۰۱$	$B=۱/۸۹۴$ $\beta=۰/۶۸۹$ $t=۷/۲۲۰$ $p=۰/۰۰۱$	$B=۱/۷۸۰$ $\beta=۰/۹۸۶$ $t=۸/۳۳۴$ $p=۰/۰۰۱$	$B=۱/۱۸۰$ $\beta=۰/۷۶۱$ $t=۶/۰۴۸$ $p=۰/۰۰۱$
آزمون دوربین- واتسون (DW) ۱/۷۹۸ نتیجه: عدم خودهمبستگی سریالی خطاها						

چنانچه در جدول فوق مشاهده می‌گردد در گام اول محبوبیت مادر، در گام دوم احساس و رفتار معنوی، و در گام سوم رفتارهای ارتباطی و اجتماعی بهترین پیش‌بینی‌کننده ملاک فرایندی همسرگزینی بودند. ضریب همبستگی چندگانه برای ترکیب خطی متغیرهای پیش‌بین برابر با $MR=۰/۶۳۳$ و $RS=۰/۴۰۱$ است که در سطح $P<۰/۰۰۱$ معنادار است.

بحث و نتیجه گیری:

پژوهش حاضر با هدف پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی براساس رضامندی زوجیت و محبوبیت متقابل والدین انجام شد. یافته‌های حاصل از تحلیل رگرسیون نشان داد ملاک‌های همسرگزینی محتوایی و فرایندی توسط مؤلفه‌های رضامندی زوجیت و محبوبیت والدین قابل پیش‌بینی است و با نتایج پژوهش‌های ذاکری و مختاری (۵) مبنی بر نقش عوامل جمعیت‌شناختی (جنسیت، سن، ترتیب

تولد و سطح تحصیلات) در ملاک‌های انتخاب همسر؛ صبورنژاد و همکاران (۳۵) مبنی بر بررسی الگوی پارادایمی همسرگزینی و رضایت‌مندی؛ حیدری، سودانی، رجبی، و خجسته‌مهر (۲۳) با عنوان تجربه انتخاب همسر در فرزندان طلاق؛ قارلی‌پور، راهبر، امیدی اسکویی، قاسمی، و راهبر (۳۶) تحت عنوان اولویت بخشی ملاک‌های همسرگزینی از دید دانشجویان؛ اکبری فرحبخش و نعیمی (۳۷) مبنی بر عوامل مؤثر بر شکل‌گیری ملاک‌های انتخاب همسر در جوانان؛ تقوی، احمدی، میرفردی و رجبی (۳۸) با عنوان تاثیر باورهای آرمان‌گرایی توسعه‌ای بر سبک‌های همسرگزینی؛ عسگری (۲۱) تحت عنوان پیش‌بینی ملاک‌های همسرگزینی بر اساس سلامت خانواده اصلی؛ یوسفی، رستمی، مرادی، اردلان، رضاییان (۲۴) مبنی بر ارتباط معیارهای همسرگزینی با رضایت زناشویی؛ یزدانی شفیع‌آبادی و حیدری (۸) با عنوان پیش‌بینی پایداری زناشویی بر اساس معیارهای همسرگزینی، مهارت‌های ارتباطی و تاب‌آوری خانواده؛ عابدینی-مزرعه، افروز، باغداساریناس، تجلی (۳۹) رابطه رضایت‌مندی زناشویی و محبوبیت والدین با پیشرفت تحصیلی؛ بابایی‌فرد، حیدریان و شریفی (۲۲) معیارهای فردی و اجتماعی همسرگزینی در دانشجویان؛ سلیمی، علی‌پور، تاروردی‌زاده، و نیکخواه‌بهرامی (۲۵) باورهای غیرمنطقی همسرگزینی، سازمان شخصیت و سبک‌های دلبستگی؛ آکپا و همکاران (۲۶) عوامل مؤثر بر همسرگزینی جوانان نیجریه؛ العلوی و الغرایبه^۱ (۴۰) معیارهای انتخاب همسر در میان جوانان عمانی و تأثیر بر همخوانی زناشویی؛ چیروا باندو و تانکیان^۲ (۴۱) تجارب زیسته دانشجویان دانشگاه زامبیا در مورد انتخاب همسر؛ چن، چین، لو و چانگ^۳ (۲۷) با عنوان زوجین خوب، والدین خوب؛ آتاکلیت (۳۳) شیوه‌های نامزدی مرسوم و نقش بزرگان در فرایند نامزدی؛ و نهایتاً پژوهش ایوز و هاتمی^۴ (۴۲) مبنی بر بررسی تأثیرات پیشینه خانوادگی و انتخاب همسر هماهنگ و همسو است.

در تبیین نقش رضایت در امور مالی و فعالیت‌های اقتصادی والدین، در پیش‌بینی ملاک همسرگزینی محتوایی به نظر می‌رسد والدینی که در زندگی مشترک و در مواجهه با مسائل مالی و اقتصادی از مدیریت خوبی برخوردارند و می‌توانند چالش‌های اقتصادی را با ذکاوت و هوشمندی تدبیر نمایند، همچنین با هم‌رأیی و همراهی اقتصادی یکدیگر زمینه رشد مالی و تأمین نیازهای مادی اعضای خانواده را فراهم می‌نمایند، الگویی از زندگی مطلوب به لحاظ رفاه، آسایش و امنیت اقتصادی در ذهن فرزندان ایجاد می‌نمایند که فرزندان این خانواده‌ها با کمترین عقده‌ها و کمبودهای مالی می‌توانند رشد نمایند. طبق هرم نیازهای روانی مزلو، دوراندیشی اقتصادی والدین زمینه تأمین نیازهای اولیه فرزندان ایجاد شده و مانعی برای تأمین نیازهای سطح بالا شامل عزت، صمیمیت و خودشکوفایی نمی‌شود. بدیهی است فرزندان که در خانواده، نیازهای سطح پایین سدّ راهشان نبوده به درجاتی بالایی از رشد رسیده‌اند و در پویای زندگی به ویژه ازدواج معیارها و ملاک‌های همسرگزینی را دقیق‌تر و موثکافانه‌تر بررسی می‌نمایند که این امر به همسرگزینی مطلوب منتج می‌گردد. بابایی‌فرد و همکاران (۲۲) در پژوهشی به بررسی معیارهای فردی و اجتماعی همسرگزینی در میان دانشجویان دانشگاه کاشان پرداختند نتایج نشان داد بین متغیرهای تاثیرپذیری از گروه‌های مرجع و پایگاه اقتصادی خانواده با معیارهای همسرگزینی رابطه معناداری وجود دارد.

به نظر می‌رسد دلیل همسرگزینی محتوایی جوانان توسط شیوه‌های فرزندپروری والدین این است که سبک‌های فرزندپروری به روش‌ها و راهکارهای متداولی گفته می‌شود که پدر و مادر، آن‌ها را در تربیت و پرورش فرزندان‌شان به کار می‌برند (۴۳). سبک‌های فرزندپروری نشان می‌دهد که فرزندان خواسته‌های خود را چگونه مطرح می‌کنند و والدین نیز به نیازهای فرزندان‌شان چگونه پاسخ می‌دهند. والدین

۱ . Al-Alawi & Al Gharaibeh

۲ . Chirwa, Banda & Thankian

۳ . Chen, Lin, Lu, & Chang

۴ . Eaves & Hatemi

به چهار شیوه مقتدرانه^۱، مستبدانه^۲، سهل گیرانه^۳ و غفلت ورزانه^۴ به تربیت فرزند اهتمام می‌ورزند. شیوه فرزندپروری مقتدرانه زمینه‌ساز رشد، شکوفایی و ارتقای سلامت روان فرزندان و بالعکس فرزندپروری‌های مستبدانه، سهل گیرانه و غفلت‌ورزانه موجب آسیب به دلبستگی، آسیب‌های اجتماعی، اختلال‌های شخصیت و نابهنجاری‌های رفتاری در فرزندان در تمام مراحل زندگی می‌گردد (۴۴). بدیهی است آسیب‌هایی که والدین در شیوه فرزندپروری به فرزندان می‌زنند در تمام ابعاد زندگی فرزندان تأثیرگذار است و می‌تواند نوع همسرگزینی آنها را متأثر سازد. فرزندی که در خانواده به شیوه مقتدرانه تربیت شده‌اند و در زندگی با منطق و احترام با آنها رفتار شده است، و نیز رأی و نظر آنها در تصمیمات خانوادگی شنیده شده‌است و از جو حمایتی و عاطفی والدین برخوردار بوده‌اند، نسبت به همسرگزینی و معیارهای اساسی آن نگاهی منطقی دارند و با مدیریت هیجانات، احساسات و کشش‌های میان‌فردی می‌توانند ملاک‌های همسرگزینی محتوایی شامل تناسب در فرهنگ، خانواده، قومیت، سن و تحصیلات را مدنظر قرار داده و در این خصوص تصمیمات هوشمندانه بگیرند. سلیمی و همکاران (۲۵) در پژوهش خود نشان دادند سبک‌های دلبستگی و تجارب افراد در خانواده اصلی در دوران مختلف رشد نقش مهمی در نگرش به عشق و ارجحیت ملاک‌های همسرگزینی دارد.

احتمالاً دلیل این یافته که ملاک‌های همسرگزینی محتوایی و فرایندی توسط محبوبیت مادر قابل پیش‌بینی است این باشد که رابطه عمیق مادر و فرزند که ریشه در همزیستی و همجواری و نیز انسجام و همبستگی والد-فرزند دارد، می‌تواند از دلایل تسهیل و تقویت تأثیر مادر بر معیارهای همسرگزینی فرزند در مقایسه با سایر مراجع و زمینه‌ساز امنیت و آرامش خاطر این افراد شود. آتاکلیت (۳۳) در پژوهشی نشان داد خانواده، اخلاق و رفتار و محبوبیت والدین به عنوان معیارهای انتخاب همسر و فرآیندهای اعمال نامزدی نقش کلیدی دارند؛ همچنین روشنی (۴۵) در پژوهشی نشان داد افزایش مطلوبیت رفتارهای مادر موجب نگرش مثبت فرزند نسبت به ازدواج می‌شود. پرواضح است محبوبیت و صمیمیت با والدین سبب ایجاد روابط محکم و توأم با اعتمادی بین فرزندان و والدین شده است که پایه‌های عشق، و دلبستگی را برای ورود به روابط صمیمانه پی‌ریزی می‌کند. پدر و مادرهایی که با رفتارهای کلامی درست و منطبق با منطق، اعتبار خود را نزد فرزندان بالا می‌برند موجب پذیرش، مقبولیت، نفوذ، همنوایی، همراهی، عطف، مودت، و دوستی فرزندان‌شان می‌شوند و متقابلاً فضائل ارزشی مذکور در وجود فرزندان منعکس گردیده و در مراودات اجتماعی و بین فردی آنها به ویژه روابط صمیمانه متبلور می‌گردد و آرامش، امنیت و عزت‌مندی حاصله ناشی از محبوبیت، زمینه برخورد صحیح و کارآمد با پدیده ازدواج و ورود به امر همسرگزینی را فراهم می‌آورد. نتایج پژوهش عسگری (۲۱) نشان داد بین سلامت خانواده اصلی با ملاک‌های همسرگزینی محتوایی و فرایندی رابطه معنی‌داری وجود دارد. بدیهی است فرزندی که جایگاه والدین در وجود آنها رفیع و متعالی است نسبت به ازدواج و لحاظ نمودن ملاک‌های اساسی محتوایی و فرایندی، هوشمندانه، بالغانه و عاقلانه رفتار می‌نمایند و روایت عشق والدین متقابلاً الگوی زندگی آنها می‌شود و نیز به صورت بین‌نسلی در تعامل عاطفی زوجی تکرار می‌گردد.

در تبیین نقش احساس و رفتار معنوی نیز به نظر می‌رسد زوجینی که تشابه و هم‌کفوی معنوی دارند و نیاز در اعمال معنوی اشتراک عقیده دارند و نیز باورها و رفتارهای دیگری را نامتجانس با عقاید خود نمی‌دانند و به عقاید، باورها، و ارزش‌های معنوی یکدیگر در تمام امور احترام می‌گذارند، بهتر و مطلوب‌تر می‌توانند روابط زوجی و خانوادگی خود را مدیریت نمایند و تعامل و مراودات مطلوب‌تری برای خود و خانواده به ارمغان آورند (۴۶). طبیعتاً فرزندی که در این خانواده رشد می‌کنند از آرامش، پویایی و ثبات روانی بالاتری برخوردارند و این جو مطلوب حاکم بر خانواده در تصمیمات مهم فرزندان به ویژه همسرگزینی آنها موثر واقع خواهد شد. والدین معنوی

۱ . authoritative

۲ . autocratic

۳ . permissive

۴ . neglectful

که در همه حال خداوند را حاضر و ناظر بر اعمال، گفتار خویش می‌بینند سعی می‌کنند اخلاقیات را در زندگی خود رعایت نمایند و احتمالاً چون فرزندان تطابق اعتقادی و رفتاری والدین را در تمام امور زندگی مشاهده می‌کنند ارزش‌های معنوی را الگو برداری نموده و در وجود خود نمایان می‌سازند. مبرهن است که جوانان آراسته به نور معنویت به ازدواج و معیارهای همسرگزینی نگاهی ویژه دارند. در خصوص تبیین نقش رضایت رفتاری-ارتباطی والدین در ملاک‌همسرگزینی فرایندی می‌توان اذعان نمود که سبک‌های تعاملی در خانواده به عنوان شاهراه مراوده و داد و ستد عواطف، خواسته‌ها و نیازها می‌تواند به تأمین نیازهای اساسی اعضای خانواده کمک نماید. حیدری و همکاران (۲۳) در پژوهشی نشان داد فرزندان طلاق در زمان تشکیل زندگی و ازدواج تجارب منفی دارند که می‌تواند منجر به انتخاب اشتباه یا ناسازگی و مشکلات در سلامت روان شود. در خانواده‌هایی که بین اعضا و نیز در مراودات برون‌خانوادگی با جامعه شامل همسایگان، اقوام و دوستان الگوی ارتباطی سالم و منطقی حاکم است، فرزندان می‌توانند مهارت‌های اجتماعی و بین فردی متعارف و بهنجار را کسب نمایند. طبیعتاً این جوانان در تأمین خواسته‌ها، نیازها، و تقاضا برای مسائلی که ابراز وجود را می‌طلبد به مشکل بر نمی‌خورند و مهم‌تر اینکه جوانان رشدیافته در این خانواده‌ها شیوه صحیح مراودات در دوره نامزدی به منظور کسب آگاهی‌های لازم در زمینه معیارهای ازدواج در وجود فرد متقابل را فرا گرفته و عمیقاً نقش ملاک‌های محتوایی و فرایندی همسرگزینی را در ازدواج کارآمد درک می‌نمایند.

براساس موارد مطرح شده می‌توان نتیجه گرفت که رضایت زوجین از یکدیگر می‌تواند در خانواده اتمسفر روانشناختی امنی ایجاد نماید که فرزندان در آستانه ازدواج در این خانواده با سلامت روان‌شناختی بالاتر به همسرگزینی مبادرت ورزند. بدیهی است فرزندانی که در خانواده شاهد تعاملات سالم بین والدین هستند، از تجانس در ارزش‌ها، باورها، احساسات و رفتارهای معنوی والدین بهره‌مند شده‌اند و نیز محصول شیوه‌های صحیح فرزندپروری بوده و مهارت‌های صحیح حل‌مسأله در برخورد با چالش‌های اساسی زندگی را از والدین یاد گرفته‌اند؛ از عزت نفس و اعتمادبه‌نفس بالاتری برخوردارند، بهتر می‌توانند با چالش‌های عاطفی برخورد نمایند و در خصوص آشنایی با جنس مخالف جهت ازدواج می‌توانند هوشمندانه رفتار کنند. در واقع افرادی که در خانواده اصلی خود شاهد انسجام زناشویی والدین و نیز بهره‌مند از الطاف، احترام، امنیت، حمایت، و آموزش‌های روانشناختی والدین بوده‌اند، در زمان ازدواج بر شناخت عمیق و دقیق ویژگی‌های فرهنگی، خانوادگی، و شخصیتی طرف مقابل بیشتر تأکید می‌ورزند. بررسی می‌کنند که شخص مورد نظر توانایی درک و همدلی داشته باشد، از مهارت‌های ارتباط موثر شامل گوش‌دادن، صحبت کردن برخوردار باشد و نیز پویایی‌های ارتباطی را در طرف مقابل مورد بررسی قرار می‌دهند و در کل معیارها و ملاک‌های همسرگزینی را بیشتر مورد بررسی قرار می‌دهند.

محدودیت پژوهش: پژوهش حاضر یک مطالعه مقطعی به روش خودگزارشی و محدود به جامعه دانشجویان ۱۸ الی ۳۰ ساله در آستانه ازدواج در دانشگاه‌های شهر شیراز بود که در تعمیم آن به جوامع دیگر آماری باید جانب احتیاط را رعایت نمود. پیشنهاد می‌گردد که پژوهش حاضر با روش‌های مختلف پژوهشی همچون، فراتحلیل، آزمایشی، مطالعه موردی و بر روی جوانان غیردانشجو با سنین، تحصیلات و شغل‌های مختلف و نیز در جوامع و شهرهای گوناگون و با طبقات اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، معنوی متفاوت نیز اجرا گردد تا بتوان نتایج را مورد مقایسه گردد.

پیشنهادهای پژوهش: باتوجه به اهمیت ازدواج و کارکردهای مهم فردی، خانوادگی و اجتماعی آن، پیشنهاد می‌گردد در برنامه‌ریزی-های مرتبط با خانواده با آگاهی‌بخشی به والدین در زمینه نقش مؤثر آنان در نگرش و عملکرد فرزندان در زندگی خانوادگی آینده و ارائه آموزش‌های لازم به والدین، زمینه را برای تقویت نقش تربیتی خانواده بیش از پیش فراهم نمود همچنین با تدارک دوره‌های دانش‌افزایی در قالب کارگاه‌های آموزشی توسط اساتید و متخصصان این حوزه به رشد شناختی و عاطفی جوانان در آستانه ازدواج از طریق مؤلفه‌های نشاط معنوی، ملاک‌ها و معیارهای همسرگزینی و آمادگی‌های قبل از ازدواج، نگرش به ازدواج تصحیح و زمینه همسرگزینی مطلوب مهیا گردد.

کاربرد پژوهش: نتایج این پژوهش می‌تواند برای سازمان‌های مختلف از جمله وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم، وزارت بهداشت، وزارت فرهنگ و ارشاد، سازمان ورزش و جوانان، سازمان نظام روانشناسی و مشاوره، سازمان بهزیستی، سازمان تبلیغات اسلامی و سایر دست‌اندرکارانی که در حیطه جوانان و ازدواج فعالیت می‌کنند راه‌گشا باشد.

ملاحظات اخلاقی: در این پژوهش ملاحظات اخلاقی شامل اطمینان از محرمانه بودن نتایج، و استفاده از اطلاعات فقط در امور تحقیقی، اخذ رضایت کتبی از شرکت کنندگان و ارائه نتایج مکتوب به شرکت کنندگان بود.

سیاسگزاری: از تمام دانشجویان و والدین آنها و کلیه کسانی که ما را در انجام این پژوهش یاری رساندند تشکر می‌شود.

تضاد منافع: پژوهشگران ادعان می‌دارند که هیچ گونه تضاد منافع وجود ندارد.

References

1. Afrooz G. Family psychology of top spouses. Tehran: Association of Parents and Teachers, 2020 (In Persian)
2. Azimi Khoei A, Zahra Kar K, Ahmadi Kh. Comparison of the effectiveness of premarital awareness training and interpersonal choice (PICK) and relationship improvement and improvement program (PREP) on attitudes towards marriage in couples on the verge of marriage. Family and Health. 2021; 11(2): 45-61. (In Persian)
3. Mohammadi A, Sahaq H. Presenting a grounded theory of the formation process of attitude towards temporary marriage: a qualitative study. New strategies in psychology and educational sciences. 2020; 2(1): 71-89. (In Persian)
4. Grover S, Helliwell J.F. How's life at home? New evidence on marriage and the set point for happiness. Journal of Happiness Studies. 2019; 20(2): 373-390. <https://doi.org/10.1007/s10902-017-9941-3>
5. Zakari H, Mokhtari S. The role of demographic factors (gender, age, birth order and education level) on criteria for choosing a spouse in Shiraz students. Family and health. 2024; 14(1): 101-114. (In Persian) <https://www.sid.ir/paper/1154857/en>
6. Zhang LR, Chen WW. The mediating role of parental influence on the relationship between adult children's filial piety beliefs and mate preferences. Evolutionary Psychology. 2020; 18(4): 1-12 DOI: [10.1177/1474704920969110](https://doi.org/10.1177/1474704920969110)
7. Amuasi GK, Alhassan E. Spousal Selection for Marriage by Tertiary Students in Wa Municipality of Ghana: Internal Factors in Perspective. European Journal of Development Studies. 2022; 2(2): 31-41. DOI: [10.24018/ejdevelop.2022.2.2.74](https://doi.org/10.24018/ejdevelop.2022.2.2.74)
8. Yazdani F, Shafiabadi A, Heydari H. Predicting marital stability based on the criteria of choosing a spouse, communication skills and family resilience. Islamic Studies in Health. 2020; 4(1): 69-78. (In Persian) <https://sid.ir/paper/966642/en>
9. Olcay Imamoğlu E, Ads M, Weisfeld CC. What is the impact of choosing one's spouse on marital satisfaction of wives and husbands? The case of arranged and self-choice Turkish marriages. Journal of Family Issues. 2019; 40(10): 1270-1298. <https://doi.org/10.1177/0192513X19835874>

10. Makhliyo T. Psychological approach to choosing a spouse for young people who are about to start a family. *Periodica Journal of Modern Philosophy. Social Sciences and Humanities*. 2023; 15: 8-11, <https://periodica.org/index.php/journal/article/view/411/353>
11. Bovet J, Raiber E, Ren W, Wang C, Seabright P. Parent–offspring conflict over mate choice: An experimental study in China. *British Journal of Psychology*. 2018; 109(4): 674-693. doi: 10.1111/bjop.12319. Epub 2018 Jun 26. PMID: 29943825.
12. Rostami A, Ebrahimi MA. Prediction of marital satisfaction based on primary maladaptive schemas, social support and couple attachment styles in married women. *Family and Health*. 2023; 13(1): 107-94. DOI: [10.52547/psychowoman.2.1.23](https://doi.org/10.52547/psychowoman.2.1.23), (In Persian)
13. Asadi R, Afrooz G, Arjamandania A. Evaluation of marital satisfaction in ten domains of common life of parents of normal and abnormal children. *Psychological Science*. 2022; 21(114): 1077-1063. (In Persian) doi: [10.52547/JPS.21.114.1063](https://doi.org/10.52547/JPS.21.114.1063)
14. Halford K. Short-term couple therapy (couples' game to help themselves). 2001. Mostafa Tabrizi, Mojdeh Kardani and Forough Jafari, Tehran: Farravan Publication; 2022. (In Persian)
15. Lee S, Lee MJ. Religious homogamy and marital satisfaction in South Korea: Exploring variations across religious groups. *Journal for the Scientific Study of Religion*. 2023; 62(3): 672-693. DOI: [10.1111/fare.12521](https://doi.org/10.1111/fare.12521)
16. Raj A. Beyond the statistic: Exploring the process of early marriage decision-making using qualitative findings from Ethiopia and India. *BMC Women's Health*. 2018; 18(1): 1-16. <https://doi.org/10.1186/s12905-018-0631-z>
17. Lui M, Lau GK, Tam VC, Chiu HM, Li SS, Sin KF. Parents' impact on children's school performance: Marital satisfaction, parental involvement, and mental health. *Journal of Child and Family Studies*. 2020; 29: 1548-1560. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01655-7>
18. Shi Y, Whisman MA. Marital satisfaction as a potential moderator of the association between stress and depression. *Journal of Affective Disorders*. 2023; 327: 155-158, doi: 10.1016/j.jad.2023.01.093. Epub 2023 Jan 31. PMID: 36731542.
19. De Coninck D, Van Doren S, Matthijs K. Attitudes of Young Adults Toward Marriage and Divorce, 2002–2018. *Journal of Divorce & Remarriage*. 2021; 1(62): 66-82. <https://doi.org/10.1080/10502556.2020.1833292>
20. Abbas E, Ferdoos A. Uncovering the Preferences of Highly Qualified Women during Spouse Selection from District Skardu–Gilgit Baltistan Pakistan. *Pakistan Journal of Humanities and Social Sciences*. 2022; 10(2): 613-625. <https://doi.org/10.52131/pjhss.2022.1002.0225>
21. Asgari Z. Prediction of spouse selection criteria based on primary incompatible schemas and the health of the main family with the mediation of coping styles, Master's Thesis, Family Counseling, Qazvin Payam-Noor University, 2021 (In Persian)
22. Babai Fard, A, Heydarian A, Sharifi, A. A study of individual and social criteria of choosing a spouse among students. *Roish Scientific Journal of Psychology*. 2018; 7(5): 199-220. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-361-en.html> (In Persian)

23. Heydari R, Sudani M, Rajabi G, Khojaste Mehr R. Investigating the experience of choosing a spouse in the children of divorce: a qualitative research. Consulting Research. 2023; 22(87): 86-113. (In Persian)
24. Yousefi F, Rostami Ch, Moradi M, Ardalan A, Rezaiyan K. Investigating the relationship between spouse selection criteria and marital satisfaction among the clients of Kamiyaran Marriage Counseling Center. Zanko Journal of Medical Sciences. 2020; 21(70): 41-32. URL: <http://zanko.muk.ac.ir/article-1-487-en.html> (In Persian)
25. Salimi H, Alipour G, Tarvardizadeh SH, Nikkhah-Bahrami MR. Prediction of irrational beliefs in choosing a spouse based on mental well-being, personality organization and attachment styles among male and female students. Islamic Research Journal of Women and Family. 2018; 6(10): 73-97. (In Persian)
26. Akpa E, Kolo JN, Florence N, Dada KM. The factors that influence mate selection among youth in ABU SAMURA CAMPUS ZARIA. Lapai international journal administration. 2023; 6(2): 122-128.
27. Chen MT, Lin GX, Lu C, Chang YP. Good partners, good parents: Parent relationship satisfaction predicts parenting efficacy for young children. Applied Research in Quality of Life. 2022; 17(4): 2405-2422, <https://doi.org/10.1007/s11482-022-10043-1>
28. Mahdavi A, Gholamali Lavasani M, Naqsh Z. Multilevel analysis of the relationship between parents' popularity, the formation of early maladaptive schemas and perfectionism of gifted teenagers. Psychological Science. 2022; 21(112): 727-741. URL: <http://psychologicalscience.ir/article-1-1377-en.html> (In Persian)
29. Mamqani J, Afroz GH, Ghbari Bonab b, Ghasemzadeh S. The relationship between creativity and spiritual vitality, parental popularity, parenting styles and cognitive characteristics in gifted students. New Psychological Research. 2019; 14(56): 244-270. (In Persian)
30. Sani GMD, Quaranta M. Chips off the old blocks? The political participation patterns of parents and children in Italy. Social science research. 2015; 50: 264- 276. doi: 10.1016/j.ssresearch.2014.12.002. Epub 2014 Dec 13. PMID: 25592935.
31. Wolchik S, Christopher C, Tein JY, Rhodes CA, Sandler IN. Long-term effects of a parenting preventive intervention on young adults' attitudes toward divorce and marriage. Journal of divorce and remarriage. 2019; 3(60): 284-400. doi: 10.1080/10502556.2018.1528530. Epub 2018 Oct 17. PMID: 31217674; PMCID: PMC6583916.
32. Nosrati F, Bidaki MR, Ghbari Bonab b, Sharifi A. Comparison of attachment styles, parental popularity and behavioral-emotional disorder in children of veterans with and without visual impairment. Empowering Exceptional Children. 2018; 9(4): 55-67. DOI: [10.22034/CECIRANJ.2018.91193](https://doi.org/10.22034/CECIRANJ.2018.91193) (In Persian)
33. Atakilit M. Betrothal Practices in the Customary Marriage among the Rural Awi-Agew People: The Case of Guangua Woreda. Faculty of Social Sciences, Department of Social Anthropology, Bahir Dar, Ethiopia; 2020
34. Refahi Zh, Sanai-Zhaker B, Shafi Abadi A, Sharifi HP. A comparative study of the criteria for choosing a spouse in Shiraz women and men in two situations when they got married

- and now, Counseling News and Research. 2010; 9(33): 7-31. <https://sid.ir/paper/69975/en> (In Persian)
35. Sabernjad R, Bagheri F, Pourhossein R. Examining the paradigmatic pattern of spouse selection and satisfaction in satisfied couples in Tehran. Review of Grounded Theory. Psychology and Cognitive Psychiatry, 2023; 10(6): 45-61. URL: <http://frooyesh.ir/article-1-4437-en.html> (In Persian)
 36. Qarlipour Z, Rahbar Sh, Omid Oskoi AR, Ghasemi N, Rahbar A. Prioritization of wife selection criteria from the point of view of female students of Qom University of Medical Sciences. Journal of Qom University of Medical Sciences. 2022; 16(12): 968-979. (In Persian)
 37. Akbari B, Farahbakhsh K, Naimi E. Factors affecting the formation of criteria for choosing a spouse in educated youth of Elam city; A contextual theory. Cultural-Education of Women and Family. 2022; 17(60): 83-107. <https://jdisabilstud.org/article-1-3125-en.pdf> (In Persian)
 38. Taqavi R, Ahmadi A, Mirfardi A, Rajabi M. The impact of developmental idealism beliefs on the marriage styles of young people: case study, 18-35 year olds of Yasouj city. Interdisciplinary Studies in Human Sciences. 2022; 14(4): 7-34. <https://doi.org/10.22035/isih.2022.4791.4700> (In Persian)
 39. Abedini Mazreh S, Afrooz Gh, Baghdasarin A, Tajalli P. The relationship between marital satisfaction and parents' popularity with children's academic achievement. Medicine Faculty Journal of Mashhad University of Medical Sciences. 2018; 61(1): 154-163. URL: <http://psychologicalscience.ir/article-1-2256-en.html> (In Persian)
 40. Al-Alawi ARS, Al Gharaibeh F. Criteria of Spouse Selection among Omani Youth and their impact on Marital Concordance: A field study. AL-ADAB Journal. 2022; 1(142): 441-480
 41. Chirwa M, Banda L, Thankian K. Lived Experiences of Married Postgraduate Students at University of Zambia Regarding Marriage Mate Selection. Archives of Current Research International. 2022; 22(5): 1-11. DOI: [10.9734/ACRI/2022/v22i530287](https://doi.org/10.9734/ACRI/2022/v22i530287)
 42. Eaves LJ, Hatemi PK. Do we choose our spouse based on our in-laws? Resolving the effects of family background and spousal choice for educational attainment, religious practice, and political preference. Social Science Quarterly. 2011; 92(5): 1253-1278, <https://doi.org/10.1111/j.1540-6237.2011.00817.x>
 43. Yaffe Y. Systematic review of the differences between mothers and fathers in parenting styles and practices. Current psychology. 2023; 42(19): 16011-16024. DOI: [10.1007/s12144-020-01014-6](https://doi.org/10.1007/s12144-020-01014-6)
 44. Szkody E, Steele EH, McKinney C. Effects of parenting styles on psychological problems by self-esteem and gender differences. Journal of Family Issues. 2021; 42(9): 1931-1954, <https://doi.org/10.1177/0192513X20958445>
 45. Roshani Sh. The role of parents' marital interactions and their education in the field of marriage in predicting children's attitude towards marriage. Islamic Research Institute of Women and Family. 2021; 9(25): 175-198. (In Persian). <https://www.sid.ir/paper/1031735/en>

46. Priyadharshini S, Gopalan RT. Marital Adjustment, Love, Personal Intimacy, personality, dyadic coping and spirituality on marital stability. Asian Journal of Advanced Research and Reports. 2020; 7(4): 1-16. DOI: [10.9734/ajarr/2019/v7i430186](https://doi.org/10.9734/ajarr/2019/v7i430186)